

Круль Л. М.,
кандидат педагогічних наук,
Прикарпатський національний
університет імені В. Стефаника

Благул Н. М.,
кандидат філологічних наук,
Прикарпатський національний
університет імені В. Стефаника

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ ПЕРІОДИКИ (ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНЕ РОЗМАЇТТЯ)

Сучасна українська дитяча періодика – одна із галузей дитячої літератури. На даний момент в Україні зареєстровано понад 50 періодичних видань, адресованих дітям. Актуальним є питання змістового наповнення дитячих журналів та газет, їх відповідність вимогам, які ставляться до друкованої продукції, призначеної для дитячого читання.

Дитячі періодичні видання покликані популяризувати провідні пізнавальні та педагогічні ідеї, знайомити юних читачів із творами сучасних українських та зарубіжних письменників, розповідати про нові досягнення та події у житті людства, пропагувати морально-етичні норми суспільства, усталені цінності народу, сприяти формуванню національно свідомої особистості, а разом з тим враховувати читацькі інтереси, можливості та особливості сприйняття інформації дітьми певної вікової категорії.

До цього часу були спроби огляду сучасних періодичних видань [10], в яких мали місце узагальнені думки, висловлені з приводу окремих журналів. Наше дослідження є спробою аналізу дитячих періодичних видань через призму жанрово-тематичного розмаїття художніх текстів.

Загальний огляд сучасної української дитячої періодики проведено з метою з'ясування специфіки вербального та візуального наповнення, тематичного і жанрового спрямування, їх ролі у формуванні розвиненої, національно свідомої, гармонійної особистості.

Предметом нашого вивчення стали тексти, вміщені у дитячій періодиці. Особливу увагу було звернено на коло тематико-проблематичних питань, жанрово-стильові параметри та дидактичне спрямування текстів.

Об'єктом нашого дослідження стали дитячі журнали та газети, видані протягом останніх 10-ти років: „Малятко”, „Барвінок”, „Дзвіночок”, „Пізнайко”, „Однокласник”, „Зернятко”, „Малеча”, „Дитяча Академія”, „Вулик”, „Світ дитини” та інші.

Аналізуючи текстуальну площину сучасної періодики, опираємося на загальні принципи системного аналізу художнього твору (Клочек Г. Д.), використовуємо описовий та порівняльний методи.

При висвітленні питань специфіки дитячої періодики враховано не тільки узагальнені огляди [10], а й дослідження зроблені психологами [4], соціологами, педагогами [9], фахівцями видавничої справи.

„Розважаючи та інформуючи, навчати, виховувати і розвивати”[4] – саме таким гаслом означає мету виходу у світ будь-якого дитячого журналу Н. О. Кіт. Реалізація поставленої мети залежить від того, яка інформація буде закладена у видання: які твори, на яку тему, якого жанру будуть пропонуватися читачам, які ілюстрації будуть їх супроводжувати тощо.

Кожне українське періодичне видання також має мати національне спрямування, адже покликане сприяти не тільки всебічному розвитку дитини, а й формувати свідомість нового покоління.

Читання дитячої періодики вводить дитину в своєрідний світ взаємопов’язаних інтелекту і гри, вчить цікавитися новими подіями та явищами, перейматися суспільними проблемами, брати участь у спільній справі (конкурси, вікторини, колекціонування), а значить готує її до активної громадської участі в майбутньому.

На жаль, незаперечним є той факт, що дитячим періодичним виданням не завжди під силу конкурувати із телебаченням та інтернетом як основними засобами інформації. Але редакційні колеги більшості з них („Барвінок”, „Пізнайко”, „Однокласник”) вміють зацікавити маленьких читачів грою, хвилюючими художніми текстами, цікавими завданнями, вікторинами, конкурсами. Важливим моментом є також залучення читачів до співпраці: друкування на сторінках часописів дитячих творів, малюнків, розповідей, фотографій, листів.

Періодичні видання для дітей сучасної України можна умовно поділити на дві групи: ті, які мають сталу традицію і нові, нещодавно засновані.

До першої безперечно належать „Барвінок”, „Малютко”, „Однокласник”, „Дзвіночок”, а до другої – „Клас!”, „Розмалуйко”, „Пізнайко”, „Словознайка”, „Зернятко”, „Малеча”, „Дитяча Академія”, „Вулик”, „Пізнайко від 2 до 5”, „Світ дитини”.

Одним із „найстаріших” в Україні дитячих журналів є „**Барвінок**”. Перший номер журналу для учнів початкових класів вийшов у січні 1928 року в м. Харкові. Тоді він називався „Жовтень”, але вже перший повоєнний номер вийшов у 1945 році у Києві під назвою „Барвінок” [Див. 5, 115]. Журнал неодноразово був нагороджений державними відзнаками. Саме на його сторінках друкувалися твори для дітей українських письменників-класиків (М. Рильського, М. Стельмаха, О. Вишні, В. Нестайка, Л. Костенко, Г. Тютюнника, Є. Гуцала та інших) та авторські першодруки.

Тематика рубрик сучасного „Барвінка” надзвичайно різноманітна: „Хто? Що? Як? Де? Коли? й Чому?”, „Що в імені твого?”, „Ми любимо читати”, „Марочка від поштарочки”, „Банк усіляких цікавинок”, „Принцеса”, „Наш скарб – рідна мова”, „Роботоленд”, „З торбинки дядечка запитальника”, „Це твоя Україна”, „Клуб „Форвард””, „Книга золотих казок”, „Місто ідеальних взаємин”, „Чи правда, що...”, „Літературний конкурс” та інші. Про тематику і спрямування цих рубрик говорять їх назви. Тут можна почерпнути енциклопедичні знання про навколишній світ, природні явища, навчитися слідкувати за собою, ознайомитися із правилами поведінки й етикету спілкування, взяти участь у різноманітних

конкурсах, вікторинах, почитати казки народів світу, авторські художні твори, отримати інформацію про улюблених кумирів – зірок естради і футболу тощо.

Нас цікавлять передусім рубрики „Ми любимо читати”, в яких друкуються літературні твори українських авторів, а також „Книга золотих казок”, що репрезентує казки народів світу.

Переглядаючи журнали „Барвінок” за 2006 рік, зауважуємо заголовок „Призові запитання з Казкарії”. Мета конкурсу – ознайомити дітей із творами зарубіжних дитячих письменників. Так, протягом року в кожному журналі діти отримують запитання від героїв казок Теодора Амадея Гофмана, братів Грімм, Ганса Крістіана Андерсена та інших. Одночасно є і портрети письменників. Подібні літературні конкурси заставляють дітей не тільки більше читати, але й читати уважно, вчитися аналізувати твір, узагальнювати і критично мислити.

Рубрика „Ми любимо читати” якийсь час була окремим „вставленим” додатком кожного номера журналу, де друкувалися українські народні легенди, міфи Давньої Греції, оповідання В. Сухомлинського, Н. Забіли, „Правдиві небувальщини” Дональда Біссета, казка „Пінгвінятко без фрака” Д’арцо Сільвіо та інші. Пізніше ця рубрика орієнтується в основному на твори українських письменників: Всеволода Нестайка („Рудий Жевжик”, „Нові незвичайні пригоди у лісовій школі”), Галини Малик, Лесі Мовчун (повість-казка „Учні орімагії”) та інших.

Тематика друкованих прозових творів надзвичайно різна, адже автори порушують проблеми морально-етичного, соціально-побутового, психологічного, національно-патріотичного плану.

Як приклад розглянемо повість-казку Галини Малик „Мандрі і подвиги лицаря Горчика”[8] в якій розповідається про лицаря та його боротьбу із Дванадцятиголовим Змієм, зустріч із Мавкою та Русалонькою, мандрі з подорожнім та безліч інших пригод. Твір захоплює читача динамічним розвитком сюжету, колоритними образами персонажів (які добре проілюстровані художником), детальними описами вчинків героїв. Літературні казкові ремінісценції розвивають асоціативне мислення юних читачів, адже з героями повісті вони неодноразово зустрічалися на сторінках українських народних казок.

Жанр твору поєднав у собі риси повісті і казки. Від повісті – розгорнутий сюжет, ряд другорядних персонажів, їх характеристика, розлогі описи [Див. 6, 554], а від казки – „захоплююча розповідь про вигадані події і явища, які сприймаються і переживаються як реальні”, контрастне групування дійових осіб, щасливе закінчення [Див. 6, 330-331]. У повісті-казці Г. Малик поєдналися міфічне, фантастичне і героїчне начала, а відтак і провідні мотиви: змібборство, винахідливість героя, чарівні сили тощо.

Журнальний варіант повісті-казки складається із пронумерованих подій, що робить текст динамічним, а поділ на частини, які друкуються в окремих номерах журналу – зручним.

Тексти творів більших за обсягом, ніж оповідання, друкують у кількох номерах, утримуючи таким чином увагу читача, зацікавлюючи і змушуючи його чекати продовження початої історії, а значить – наступного номера журналу.

Аналогічно друкуються казки Всеволода Нестайка, об'єднані однією назвою, як, наприклад, „Незвичайні пригоди у лісовій школі”. Рисами стилю цього письменника є казковий сюжет з чарівним перетворенням і подорожами в часі, вигадана історія з пізнавальним елементом, комічні ситуації.

Твори проілюстровані сюжетними малюнками, „укомплектовані” словничками незнайомих слів, що свідчить про орієнтацію на вікові, психологічні та фізичні можливості реципієнта.

Важливим є також той момент, що ця рубрика пропонує читачам „Барвінка” заповнити талон зворотнього зв'язку „Я це прочитав!”, що дає можливість автору одразу отримати оцінку свого твору від маленьких читачів.

Рубрика „Книга золотих казок” пропонує читачам українську, грецьку, чеську, фінську, кенійську, англійську та інші казки народів світу. Як правило, це короткі твори повчального характеру, схожі на притчі із моральною настановою.

Так, наприклад чеська казка „Вчений кум” розповідає, як батько поросив кума перевірити чого навчився син. Кум запитував похресника загадками про відомі речі, а коли той правильно відповідав, спеціально перекручував назви. Кішку він назвав спритністю, вогонь – пекучістю, воду – могутністю, стодолу – достатком. І коли киця, на якій горіла шерсть скочила в стодолу і сталася пожежа, хлопець розповів про це кумові, вживаючи ним запропоновані назви. Його ніхто не зрозумів і тоді „кум побивався, рвав на собі чуба і голосив:

- І що це мені до макітри влізло, і чого це я вчив тебе говорити не людськи? Оце мені кара!”[1, 17].

Мораль казки співзвучна прислів'ю: „Що посієш, те й пожнеш”.

Специфічною є рубрика „Товариство відважних боягузів”, яка пропонує читачам „мандрувати різними країнами в пошуках загадкових істот”, знайомить їх з міфічними, магічними, а часто й містичними образами, які, як правило, побутують у народних переказах та легендах.

„Це твоя Україна” – рубрика, яка у художній формі відкриває школярам сторінки історії України. Виразно національно спрямованою є також рубрика, присвячена рідній мові.

Гортаючи сторінки журналу „Барвінок” переконуємось у розмаїтості жанрово-видової палітри видання: казки (народні, літературні; чарівні, наукові, про тварин, соціально-побутові; стилізація, колажі), загадки, повісті-казки, пізнавальні оповідання, легенди та історії, поезії, інтелектуально-розважальні завдання та ігри (головоломки, лабіринти, кросворди, розмальовки, ігри), різного роду завдання.

„Барвінок” намагається культивувати престиж читання, а одночасно відповідати усім вимогам щодо змісту та поліграфічного оформлення періодичного видання для дітей.

Іншим, відомим ще нашим батькам, журналом є „**Малютко**” – літературно-художній ілюстрований журнал для дошкільнят, заснований у 1960 році у Києві [Див. 5, 10]. Тут друкувалися поезії, пісні, оповідання, казки, ігри, а відомими авторами виступали М. Познанська, А. М'ястківський, Д. Павличко, Т. Коломієць, М. Вінграновський, В. Чухліб та інші.

Орієнтуючись на читацьку аудиторію дошкільнят, редколегією журналу були враховані психофізіологічні характеристики маленьких читачів. Яскраві ілюстрації, які займають 50 відсотків обсягу журналу і відповідають змісту вміщених текстів, перевага поетичних та коротких прозових форм, „дотримання основних дидактичних принципів: наочності, послідовності, природовідповідності, активності та самодіяльності” [4], доступні ігри та освітні матеріали (абетки, арифметичні та логічні задачі) – основні тенденції змістового наповнення журналу „Малятко”, які в свою чергу диктують тематичне та жанрове розмаїття вміщених текстів.

Матеріали журналу „Малятко”, як і ряд інших періодичних видань для дітей, знаходимо у електронному вигляді [2]. На сторінках журналу читачі мають змогу прочитати твори класиків дитячої літератури. Один із номерів, наприклад, пропонує мудрі оповідки італійського письменника Джанні Родарі: „Чому в скрипки чотири струни, а в гітарі – більше?”, „Чому в слона хобот?”, „Чому море солоне”, „Чому не варто вередувати?”. Автор цікаво і максимально просто, в доступній для дошкільнят формі, поєднуючи дотепні жарти, ненав’язливі повчання і пізнавальну інформацію, дає відповіді на запитання, які хвилюють маленьких читачів.

Любові до природи, уважного ставлення до всього живого, бажання робити добрі справи вчить оповідання „Сонячний промінь у листопаді”, що є художнім переказом казки фінського письменника Цакаріаса Топеліуса [11].

Гортаючи сторінки журналу „Малятко”, хочемо заперечити автору статті „Дитяча періодика України як засіб розвитку мовленнєвої творчості школярів” [9] О. Провоторові, який вважає, що „журнал має недолік – він занадто нагадує дітям про школу, що видно із самої його обкладинки. У житті дитини і так дуже багато школи, тому вважаємо, що простір дитячого журналу має бути позбавлений зайвих дидактичних нагадувань про навчання. Краще, коли дитина вчиться, навіть не помічаючи цього а завдання типу „Чарівна школа”, „Лісова школа” вже не нові” [9, 57]. Звичайно, „веселі вірші”, побудовані на звуконаслідуванні; оповідання, у яких деякі слова замінені малюнками, є цікавими для дошкільнят, але не слід забувати, що саме в їхньому віці потрібно прищепити любов до навчання, підготувати їх до шкільної освіти, зацікавити шкільним життям. „Малятко” – журнал, який і виконує цю функцію.

Популярним журналом для сучасних підлітків є „Однокласник”. Це літературно-художній, пізнавально-публіцистичний журнал, заснований у 1923 році під назвою „Червоні квіти”, з 1924 року виходив як „Піонерія”, а з 1991 року отримав сучасну назву. На сторінках видання друкуються твори Т. Шевченка, М.Костомарова, С. Руданського, Б. Антонечка-Давидовича, М. Стельмаха, О.Гончара, В. Близнеця, Гр. Тютюнника, Б. Жолдака та інших сучасних українських авторів. З-поміж інших періодичних видань для дітей вирізняється „Однокласник” й матеріалами про класичну і сучасну кінематографію, театр, спорт, моду, кулінарію тощо [Див. 6, 146-147].

Наявність сталої традиції видання „Барвінка”, „Малятка”, „Однокласника” стало запорукою того, що про них є відомості у літературознавчих словниках та енциклопедіях, їх частіше запитують у бібліотеці.

Інші журнали належать до другої групи і засновані порівняно недавно. **„Пізнайко”** – один із найвідоміших сучасних дитячих періодичних видань, заснований у 1990 році. Вдала реклама, а також інформаційна підтримка багатьох дитячих проектів сприяла популяризації цього журналу. Це ігровий журнал, наповнений багатим пізнавальним матеріалом. Але і тут є багато літературних творів: казок (наприклад, у журналах за останні роки: „Казка про корову, яка хотіла літати” Марії Парфьонової, „Нестрашні казки” Ольги Колпакової, „Веселе полювання” Сергія Колоденка, „Пригоди детектива Лиса Бориса і його помічника папуги Галактіона” Олега Ручинського, „Десять тисяч десять” Ольги Савицької, „Що таке земля” Наталії Обрамцевої та інші), оповідань (перекладів з російської „Кошеня Гусев”, „Жахлива зброя” Сергія Махотіна”), поезій („Народилась осінь” Марії Хоросницької, „Їжаки” Тамари Коломієць, „В гостях у Меді” Костянтина Ковалюка, „Дракон” Дарії Герасимової та інші), коміксів.

Подібним за ігровим характером є журнал **„Стежка”**, що являє собою комплексну гру. Головним героєм кожного нового випуску є відомий казковий або мультиплікаційний герой, де, поряд із завданнями на розвиток розумових здібностей, подаються завдання зі словами на розвиток зв’язного мовлення, цікаві відомості про рослинний та тваринний світ.

З 1990 року також виходять журнали **„Клас!”**, **„Розмалюйко”**, **„Словознайка”**.

У січні 1993 року відроджений журнал **„Дзвіночок”** (м. Рогатин, Івано-Франківська область), заснований у листопаді 1931 року. Всеукраїнський журнал для дітей вирізняється особливим національно-патріотичним пафосом, увагою до творчості українських письменників-класиків. Так, випуск 4 (46) за 2006 рік присвячений 150-ти річчю Івана Франка. Поезії про українського письменника презентують у „Дзвіночку” Богдан Радиш-Моринюк, Василь Кравчук, Степан Пушик, Йосип Фиштик, а художню оповідку про дитинство ювіляра „Вогонь у кузні батька” пропонує Віталій Святовець. На сторінках видання вміщені фотографії із музею-садиби Івана Франка, що в Нагуєвичах. Казки із збірки „Коли ще звірі говорили”, поезії „Каменярі”, притчі, оповідання, уривок з поеми „Мойсей”, цитати із літературознавчих праць Франка – цікава перша добірка творів Франка для маленького читача. Знання творчості письменника пропонується перевірити, відповідаючи на запитання вікторини „Як ми знаємо Каменяра”.

З 1995 року виходить **„Зернятко”**, а з 1998 – **„Малеча”**. Якщо „Зернятко” – це перше дитяче видання, яке основну увагу приділяє морально-етичній тематиці, християнському вихованню, закладених у текстах, коміксах, малюнках, кросвордах та саморобках, то „Малеча” – пізнавально-розважальний дитячий журнал, в якому пропагується гасло „Пізнай себе – пізнаєш світ” і превалюють загадки, кросворди, головоломки, є спеціальна рубрика „Розважальник інтелектуала”. Художні тексти, вміщені у „Малечі” позначені різноманітною проблематикою і розповідають про пригоди дітей та вигаданих істот (наприклад, „Пригоди зеленого чоловічка на третій планеті Сонячної системи”[12]), переказують народні легенди. Оригінальним жанром, презентованим „Малечею” є шкільний детектив „Слідство ведуть читачі”. Так, у номерах журналу за 2004

рік можна прочитати оригінальну детективну історію: „У тихому омуті мішки водяться” Жанни Лозанюк.

Порівняно з іншими періодичними виданнями у „Малечі” є багато поетичних творів на педагогічну (наприклад, „Заповіт” Редьярда Кіплінга [3], „Веселі уроки лікаря” І. Чуднівської [14, 8-9]), морально-етичну (поезії із рубрики „Клуб нелюбителів хвалька Невмійка”) пізнавальну (наприклад, „Мирна угода” Іванни Чуднівської[15]), навчальну („Веселі нотки правопису” Іванни Чуднівської [13], „Балада про прикметник” Жанни Лозанюк[7]), розважальну теми.

З 2000 року в Україні видається дитячий мистецький журнал „Джміль”. Він легко і цікаво знайомить читачів з азами живопису, музики і літератури. Матеріали журналу направлені на розвиток художньої культури, зв'язного мовлення, акторських здібностей, логіки, асоціативного мислення, подаються методичні вказівки щодо роботи батьків з дітьми, вчителів на уроках малювання та розвитку творчих здібностей в цілому. Тут можна знайти і тексти дитячих пісень з нотами, уроки танців.

З 2001 друкується „Дитяча Академія”, з 2002 року – „Вулик”, а з 2005 року – „Пізнайко від 2 до 5”, з вересня 2006 року – „Ангелятко” (розвивально-пізнавальний журнал для наймолодших).

Дитячий журнал „Вулик”, гаслом якого є „навчатися - граючись”, видають педагоги. Головний герой – Бджілка – прототип дитини, що є активною у фізичному, емоційному та пізнавальному плані; моторна, жвава, весела, позитивна та оптимістична, не боїться помилок – розкута і смілива.

Рубрики журналу: „Школа Гідності”, „Криниця легенд”, „Логічні розваги, математична галявина”, „Лабораторія відкриттів”, „Академія Магії”, „Конкурси та призові завдання від “Вулика”, „Лісові цікавинки”, „Мовленнєві розваги”, „Лісова ігротека”, „Методичний плакат” пропонують дітям світ фантазії, спонукають до винахідливості, розважають.

Журнал „Дитяча Академія” ґрунтується на співпраці з читачами (друкуються їх матеріали, фото, існує „Клуб друзів”), висвітлюється активне життя сучасних дітей – участь у фестивалях та конкурсах. Крім цікавої інформації про історію, культуру, спорт і кумирів, подається добірка різноманітних кросвордів, жартів та ребусів.

Журнал „Ангелятко” призначений для дітей від 2 до 7 років. „Фактично аудиторія журналу – вся родина, адже маленьким дітям читають батьки чи старші сестри та брати, якщо ж діти вміють читати і читають собі самі, то все одно потребують схвалення чи поради батьків: чи добре виконане завдання, чи правильно відгадана загадка тощо.

„Ангелятко” – це добрі й веселі, а насамперед, цікаві казки, вірші, пісеньки. Журнал має на меті прищепити дитині любов до книжки, до читання загалом, а зробити це можна лише за допомогою якісних літературних текстів. Сучасні батьки, безумовно, також хочуть, щоб їх дитина була розумною та розвиненою. Журнал допоможе і в цьому. Пізнавальні оповідки та інтелектуальні завдання в кожному номері дають знання про навколишній світ, розвивають логічне мислення, спостережливість, кмітливість. А іграшки-саморобки підштовхнуть

дитину до творчості, бажання робити щось своїми руками”, –так характеризує журнал засновник В. Масюк.

Паралельно видається „Ангеляткова наука: ігри та завдання для творчого розвитку”. Журнал покликаний підготувати дитину до школи, навчити „граючись” навичок з письма, читання, рахування.

Більшість рубрик сучасних періодичних видань для дітей пропонують:

- пізнавальну інформацію енциклопедичного характеру, розвиваючи інтелект школяра;
- художні твори сучасних письменників, ознайомлюючи дітей з образним словом, літературними жанрами, творчістю дитячих письменників;
- конкурси, задачі, завдання, розвиваючи логічне мислення, творчість школярів;
- інформацію про етику поведінки, спілкування;
- відомості про улюблених зірок естради, спорту;
- поради щодо зачіски, манери одягатися тощо.

Окремі журнали пропонують вивчати іноземні мови (чи не найпершим таким журналом був „Соняшник”, а зараз це „Словознайка”, „Загадкова скарбничка”, „Котя”, „Стежка”, „Джміль” та ін.)

Зважаючи на те, що періодичними виданнями для дітей повинні цікавитися батьки, то спеціально для них публікуються поради психологів та педагогів щодо виховання, навчання, розвитку дитини (додатки газети „Казковий вечір”, журналів „Пізнайко”, „Загадкова скарбничка”).

Щодо дитячих газет, то їх асортимент не такий великий, як журналів: „Дитяча газета”, „Жива вода”, „Зірка”, „Літ-україночка”, „Перчень”, „Я сам(а)”, „Велика дитяча газета”, „Казковий вечір”, „Веселка” (Весела газета для хлопчиків і дівчаток). Їх огляд може стати темою окремого дослідження.

Сучасні дитячі періодичні видання – колоритні та різноманітні як за тематикою вміщених текстів, так і за їх жанрово-стильовими ознаками. Актуальними є теми: морально-етичних норм поведінки дитини, її стосунків з однолітками та навколишнім світом; навчання та пізнання. Домінують прозові оповідання, казки (як народні, так і літературні), перекази, історії. Менше уваги приділено поетичним текстам, однак журнали, які розраховані на читацьку аудиторію дошкільнят, більшою мірою пропонують вірші, римовані загадки, смішинки, повчального змісту поезії.

Невеликий обсяг статті не дає змоги детальніше проаналізувати специфіку текстуальної бази періодичних видань, охопити всі видання, тому у статті було зацентровано на найбільш популярних і відомих.

Не розкритим залишається питання специфіки художніх образів, психологічних портретів головних героїв, які живуть на сторінках сучасних дитячих періодичних видань. Цікавим було б дослідження, зорієнтоване на вивчення реалізації цільових функцій журналів для дітей, а також особливостей засвоєння юними читачами вербальної та візуальної інформації, закладеної у періодиці.

Література

1. Вчений кум. Чеська народна казка // Барвінок. – 2006. – № 3. – С. 16-17.
2. Дитячий журнал „Малятко” // http://ostriv.in.ua/index.php?option=com_content&task=category§ionid=48&id=1303&Itemid=1474&ft=0
3. Кіплінг Р. Заповіт // Малеча. – 2004. – № 3. – С. 3.
4. Кіт Н. О. Психологізм як передумова реалізації цільового призначення журналу для дошкільників // <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1362>
5. Літературознавча енциклопедія: У 2-х томах. / Авт.-укладач Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ „Академія”, 2007. – 608с.
6. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997. – 752с.
7. Лозанюк Ж. Балада про прикметник // Малеча. – 2004. - № 5. – С. 2.
8. Малик Галина „Мандри і подвиги лицаря Горчика” // Барвінок. – 2005. - № 9-12; 2006. - № 1-4
9. Провоторов О. Дитяча періодика України як засіб розвитку мовленнєвої творчості школярів // Початкова школа. – 2007. - № 6. – С. 55-59.
10. Сидоренко Н. И. Издания для детей и подростков на украине // Журналистика в 2001 году: СМИ и вызовы нового века: Тезисы. научн.-практ. конференции. – М., 2002. – Ч.2. – С. 16-18.
11. Сонячний промінь у листопаді. За казкою фінського письменника Цакаріаса Топеліуса // Малятко. – 2007. - № 11, або <http://ostriv.in.ua/index.php?option=com>
12. Пригоди зеленого чоловічка на третій планеті Сонячної системи // Малеча. – 2004. - № 4. – С. 4-6.
13. Чуднівська І. Веселі нотки правопису // Малеча. – 2004. - № 4. – С. 2-3.
14. Чуднівська І. Веселі уроки лікаря // Малеча. – 2004. - № 1. – С. 8-9.
15. Чуднівська І. Мирна угода// Малеча. – 2004. - № 6. – С. 5

Анотація

У статті проаналізовано змістове наповнення сучасних українських дитячих журналів „Барвінок”, „Малятко”, „Пізнайко”, „Однокласник”, „Дзвіночок” та інших. Окреслено специфіку рубрик, розглянуто особливості тематики, жанрових форм художніх творів, вміщених у періодичних виданнях. Виокремлено актуальні теми: морально-етичні норми поведінки дитини, стосунки однолітків, відношення до навколишнього світу, навчання та пізнання. Зазначено, що домінують прозові оповідання, казки, перекази, історії, тоді як поетичним текстам приділено менше уваги.

Аннотация

В статье проанализировано смысловое наполнение современных украинских детских журналов „Барвинок”, „Малятко”, „Познайко”, „Однокласник”, „Дзвіночок” и других. Определено специфіку рубрик, рассмотрены особенности тематики, жанровых форм художественных

произведений, помещенных в периодических изданиях. Выделены актуальные темы: морально-этические нормы поведения ребенка, отношения одноклассников, отношения к окружающему миру, учебе и познанию. Отмечено, что доминируют прозаические рассказы, сказки, переводы, истории, тогда как поэтическим текстам уделено меньше внимания.

Summary

The article analysis the content of contemporary journals such as “Barvinok”, “Dzvinochok” and others. The author defines the specific features of chapters, discloses peculiarities of themes, genre forms, of fiction texts, published in periodicals. The author also stresses urgent themes: moral-ethnic norms of a children behavior, relations between pupils of the same age, attitude towards the surrounding world, studies and comprehension. It is pointed that predominant are some prose-stories, fairy-tales retelling, sayings and less attention is paid to poetic texts.

Ключові слова: дитяча періодика, журнал, тема, жанр, морально-етичні норми поведінки, навчання, пізнання.

Ключевые слова: детская периодика, журнал, тема, жанр, морально-этические нормы, изучение, познание.

Key words: children periodicals, genres, theme, genre moral and ethnic norms of behavior, studies and comprehension.